

Persoonlijke toelichting

Ongeloof is niet zelden de reactie die mensen, vooral vrouwen, met autisme krijgen wanneer hun omgeving ingelicht wordt over hun diagnose. Als onderbelichte groep in het autismspectrum vormt hun stem een belangrijke. Het al op jonge leeftijd investeren op sociaal niveau terwijl de cognitieve sterktes verder ontwikkelden, creëerde discrepanties met de andere ontwikkelingsniveaus maar legden lagen bloot met informatie waarmee zowel de medemens met autisme als de samenleving aan de slag kan gaan. Dit dubbelesay gaat niet over hen, maar over deze lagen die een genuanceerd beeld vormen van de moeilijkheden en de nodige voorwaarden voor een bereiken van een inclusieve samenleving. Hoe langer ze onder de diagnostische radar bleven, hoe dieper de blik op de eigen ziel werd en hoe hoger ze inlogden op het collectieve bewustzijn. De talrijke uitdagingen van de veerkracht leidden hoe dan ook tot een breekpunt dat een *point of no return* zal zijn. Het zal een blijvende weerstand oproepen omdat er een besef is dat er geen andere keuze meer is dan een openen van de doos van Pandora. Omdat het breekpunt voorafging aan een gedwongen blik in de ogen van Medusa. Een weerspiegelend schild dat 'geloofd worden' heet, had hen kunnen helpen om Medusa te bestrijden, omdat ze zo uitgesproken spiegelde. Voor u zich zorgen maakt, de doos van Pandora zal niet geopend worden, maar indirect de lessen die te leren zijn.

In het boek *Leermeesters met een gevangen stem* werd systeemuitval in een school- en werkcontext aangekaart als graadmeter voor een moeilijke sociale inclusie van mensen met autisme. Het vormt

meteen ook een eerste aanzet tot een andere beeldvorming van autisme. Dit dubbelessay behandelt de diepere lagen die onder deze uitval en beeldvorming schuil gaan. Het heeft de intentie een schets te maken van de moeilijkheden en de nodige voorwaarden voor een bereiken van een inclusieve samenleving vanuit de leefwereld van mensen met autisme.

Het eerste essay met als titel 'Zelfbewustzijn en de ontwikkeling van eigenloyaliteit' bekijkt inclusie vanuit het perspectief van personen met autisme en de belemmerende factoren voor een ongelijke start in vergelijking met anderen. Een gebroken veerkracht kan maar hersteld worden wanneer autonomie zich herstelt. Om dat te kunnen realiseren, moet de mens op zoek gaan naar het 'zelf' dat compenserend en camouflerend naar het achterplan verdwenen was. Dat het ooit daar belandde, is vaak vanuit een dwingende eis ontstaan. Hoewel geen andere mens daartoe het recht heeft, blijft men nog steeds in verschillende contexten naar regressie toe duwen. Een breekpunt kan je dus niet louter op één rekening plaatsen. Het aanleren van vaardigheden, het aanscherpen van vermogens waarin zoveel wordt geïnvesteerd, dient niet om het nulpunt naar rechts op te schuiven. Wel om de kloof tussen nodig zijn en gewenst zijn te dichten. Ze dient agar voor dialoog te zijn.

Dialoog, of alleszins een verzoek tot, zal het tweede luik vormen van dit dubbelessay met als titel 'Wederzijdse spiegeling als fundament voor een culturele transitie'. Hierin bekijken we sociale inclusie vanuit het perspectief van de samenleving, gespiegeld door mensen met autisme in het tonen van de tekorten ervan in hun confronterende ontmoetingen. Het zijn spiegelingen die kansen aanreiken om een constructieve culturele transitie door te maken. In hun ontmoetingen met de ander vinden zij doorgaans weinig inspiraties voor verandering en inclusie. Bij filosofen, wetenschappers en antropologen des te meer. Het lijkt wel of mensen met autisme systeemdiagnostici zijn. De visie die zij allen ontwikkelen, vormt als het ware een stroming – een isme –, dat als een wind anderen heen

voert waar ze moeten zijn. Ze nodigen de medemens uit tot introspectie en ze begeleiden hem in de nieuwe axiale periode waarin de mensheid is beland. Ze tonen door confrontaties en inspiraties wat nodig is en in het niemandsland waar beide mekaar ontmoeten kan dialoog starten voor een aanvullende visie op inclusie.